

København den 7. februar 2012.

Til

EU-formandskabet og EU-medlemslandenes regeringer og befolkninger

Den 1. januar 2012 overtog Danmark rollen som formand for EU med ansvar for den politiske proces i EU frem til 1. juli 2012.

Med denne henvendelse gør vi EU-formandskabet og medlemslandenes regeringer og befolkninger opmærksom på et hidtil fortiet problem, der vil kunne vanskeliggøre formandsfunktionen for den danske regering i forhold til de aktuelle alvorlige EU-problemer.

Det problem vi sigter til er at der er rejst berettiget tvivl om, hvorvidt den danske tiltrædelse af Lissabontraktaten, som skete ved lov af 30. april 2008, er i overensstemmelse med den danske forfatning (Grundlov) – eller om loven er vedtaget i strid med § 20 i forfatningen (Grundloven). Denne § 20 foreskriver folkeafstemning om enhver lov, der betyder overladelse af dansk selvbestemmelsesret - såkaldt suverænitetssafgivelse - til EU. Folkeafstemning kan kun undlades, hvis 150 af Folketingets 179 medlemmer stemmer for loven, hvilket i dag må betragtes som utænkeligt.

Dersom tiltrædelsesloven er forfatningsstridig, kan det betyde at Danmark ikke gyldigt har tiltrådt Lissabontraktaten.

På denne baggrund stævnedes 34 sagsøgere i juni 2008 den danske regering, som vi kræver dømt for at have besluttet at tiltræde Lissabontraktaten i strid med den danske forfatning (Grundlov), hvorfor tiltrædelsesloven også er ugyldig. Sagsøgerne er en række borgere fra engagerede segmenter i det danske samfund – økonomer, jurister, forfattere, fagforeningsfolk, højskolefolk, præster, journalister, billedkunstnere m.m.

Ved sagens behandling i Østre Landsret forsøgte regeringen at afskære et retsopgør om forfatningens (Grundlovens) betydning, idet regeringen hævdede at enkeltpersoner ikke har søgsmålsret i sager der angår § 20.

Men regeringen blev underkendt! Ved dom af 11. januar 2011 gav Højesteret medhold i at sagsøgerne har ret til at få forfatningens (Grundlovens) betydning prøvet af domstolene. Retssagen behandles for øjeblikket ved Østre Landsret i København.

De grundspørgsmål der er under behandling for landsretten – og som efter sagsøgernes proceskrav kræver folkeafstemning – handler alle sammen om beskæringer af dansk selvbestemmelsesret. Vores ærinde kræver ikke nogen detaljeret og udtømmende angivelse af sagsøgernes grunde, kun nogle punkter som kan have interesse for alle medlemslandes befolkninger, der – som danske borgere – er sat uden for indflydelse, i og med at alle regeringer har besluttet at Lissabontraktaten skal være bindende uden folkeafstemning.

For den danske befolkning er det især belastende:

- (1) **at** Lissabontraktaten indeholder gennemgribende ændringer i EU-institutionernes funktioner og procedurer, ikke mindst en massiv overgang fra enstemmighed til flertalsafgørelser. Uanset at traktaten betegner flertal som ”kvalificeret flertal”, betyder traktaten at den hidtidige mulighed for at sige nej i kraft af de hidtil gældende traktaters krav om enstemmighed er en reel suverænitetsafgivelse. At dette er et centralt tema, er et afgørende punkt i Højesterets dom der har tilkendt sagsøgerne ret til domstolsprøvelse.
- (2) **at** den hidtidige adgang for EU til at vedtage ”passende bestemmelser”, såfremt det ”forekommer påkrævet for at et af målene” på uspecificerede sagsområder (*fleksibilitetsbestemmelsen*), udvides i Lissabontraktatens artikel 352 som følge af traktatens væsentlige udvidelser af EU’s formål. Om den enslydende bestemmelse i Forfatningstraktaten udtalte Justitsministeriet i redegørelse af 22. november 2004, at der kræves vedtagelse efter Grundlovens § 20, fordi det ikke er ”muligt præcist at angive, i hvilke konkrete tilfælde der vil vise sig at være grundlag for at anvende bestemmelsen”. Denne indlysende grund til at kræve § 20 bragt i anvendelse har Justitsministeriet ”glemt” over for den enslydende – på enkelte punkter mere vidtgående – bestemmelse i Lissabontraktaten.
- (3) **at** Lissabontraktaten (artikel 216) tillægger EU magt til at indgå internationale aftaler (traktater) med andre lande og internationale organisationer. Denne EU-magt er særdeles vidtgående. Artikel 216 bestemmer at EU kan indgå forpligtende aftaler overalt hvor EU’s organer finder det nødvendigt for ”at nå et af de mål der er fastlagt i traktaterne”. EU’s internationale aftaler er ifølge Lissabontraktaten bindende for medlemslande og deres befolkninger. Den danske tiltrædelseslov har overset at det ifølge den danske forfatning (Grundloven) tilkommer regeringen – og kun regeringen – at binde os med internationale aftaler ifølge forfatningens (Grundlovens) § 19.
- (4) **at** tilslutning til EU-Charteret og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og tiltrædelsen af EU-domstolens retspraksis som dele af traktaten rummer meget betydelige udvidelser af EU-magten.

Den verserende retssag mod regeringen drejer sig særlig om disse problemer. Sagen kommer til mundtlig forhandling i slutningen af marts og begyndelsen af april 2012. Domsafsigelsen kan ventes i maj. Uanset dommens udfald må det forventes, at den vil blive appelleret til Højesteret og sagen dermed tidligst blive afgjort i 2013.

Dette betyder at EU i indeværende halvår ledes af et medlemsland med et betvivlet og uafklaret forhold til EU’s traktatgrundlag.

Styrelsen for Folkeafstemningskomite2010 (www.lissabonsagen.dk)

Helge Rørtoft-Madsen (tlf. +45 55980644, mobil +45 26825562), Thorkil Sohn (tlf. +45 97495407, mobil +45 29262307), Annelise Ebbe, Ole Krarup og Johannes Steenbuch